

Region Nordjyllands Kulturplan 2015-2018

REGIONAL UDVIKLING

Kulturplan 2015 – 2018

1. Indledning

Region Nordjylland vil med sin kulturplan understøtte udviklingen af det nordjyske kunst- og kulturliv og bidrage til at sætte kulturen på både det nordjyske og det nationale landkort. Planen uddyber afsnittet om det attraktive Nordjylland i den regionale vækst- og udviklingsstrategi (REVUS) for 2015-2018. Kulturplanen redegør mere detaljeret for, hvordan målene og fokusområderne heri gribes an på kulturområdet.

Kulturplanen bygger på en kulturforståelse med mange facetter:

- Kultur ”med stort K” – forstået som kunst, æstetik og medskaber af menneskelig vækst, kreativ aktivitet og identitet.
- Kultur som et selvstændigt erhverv og en kilde til vækst.
- Kultur som en udviklingsfaktor i forhold til andre områder af samfundet.
- Kultur som en kilde til sammenhængskraft og geografisk bæredygtighed.

Kulturplanen tager hermed udgangspunkt i en bred forståelse af kulturen – både i form af litteratur, film billedkunst, formgivning, musik, kulturarv, scenekunst m.v., men også som en vigtig udviklings- og vækstfaktor for Nordjyllands borgere, turister, institutioner, erhvervsliv og geografiske områder.

Med udgangspunkt i REVUS og planens vision og målsætninger angives herunder en række fokusområder for perioden 2015 – 2018 samt en række aktiviteter for perioden 2015 - 2016. Aktiviteter for den sidste del af kulturplanens periode (2017 – 2018) fastlægges i løbet af 2016. På dette tidspunkt skal den regionale kulturaftale genforhandles med Kulturministeriet. Det giver anledning til en generel stillingtagen til, hvilke fokusområder der bør opprioriteres i den sidste del af perioden.

2. Baggrund

Kultur kommer til udtryk både kunstnerisk, æstetisk og mellem mennesker. Kulturen bidrager til menneskelig vækst, kreativ aktivitet og identitet. Men samtidig kan kulturen også indgå i tæt dialog med andre samfundsområder og bruges som løftestang til at udvikle lokalområder, erhvervslivet, samfundets innovationsevne m.m.

Kultur ses som en hovedkraft til menneskelig vækst, kreativ aktivitet, demokratiforståelse, bosætning, placering af virksomheder og udvikling af lokalsamfundet. Det er derfor afgørende for alle dele af Nordjylland, at der er en vis geografisk balance i de kulturelle tilbud. Kultur skal således også ses i sammenhæng med livskvalitet og byudvikling, og dermed som medskaber af social og geografisk ligevægt. Et opmærksomhedspunkt i den forbindelse er at arbejde for, at flere nordjyder får adgang til kulturelle oplevelser og mulighed for at udfolde sig kreativt. Nordjylland rummer et aktivt foreningsliv og mange talenter på kulturområdet. Det er imidlertid en udfordring, at der kun er et begrænset udbud af uddannelser på kulturområdet i Nordjylland. Det kan være en af årsagerne til, at en væsentlig andel af regionens talenter og kreative vælger at flytte til andre regioner eller udenlands for at søge inspiration og muligheder for at udvikle sig.

Kulturelle tilbud og kulturelle aktører spiller desuden en vigtig rolle for turisterhvervet og for at kunne tiltrække både besøgende og nye borgere til regionen. Nordjylland rummer et stort udbud af både lokale kulturmiljøer og storslået natur, der fungerer som ramme for oplevelser og rekreation. Sådanne kulturmiljøer kan danne udgangspunkt for f.eks. festivaler, museer, teatre, events, fysiske rammer for kreativitet og levende formidling af kulturarven. Det er en positiv udfordring at udvikle disse potentialer,

så de får en afsmittende effekt og skaber vækst i forhold til både bosætning og erhvervslivet – ikke mindst turisterhvervet.

Udover koblingen til turisterhvervet har kulturen også en vigtig betydning som kilde til innovation og nye løsninger i det øvrige erhvervsliv og inden for en række vigtige samfundsområder. Som eksempel kan nævnes, at musik og andre kunstformer kan spille en vigtig rolle i nytænkning af f.eks. sundhedssektoren, socialektoren og boligsektoren. Det kan f.eks. være i behandlingen af psykiske lidelser, integration, indretning af hospitaler, skoler og boligområder m.v. Kunst kan ligeledes være et middel til at løse op for konflikter mellem mennesker, lige som den kan give sammenhængskraft mellem forskellige kulturer og skabe kreative rum for fælles aktiviteter. Potentialerne i denne form for samarbejdsprojekter er dog kun blevet realiseret i begrænset omfang. Der er derfor et behov for i højere grad at sammentænke de forskellige områder og dermed synliggøre kunst- og kulturområdets betydning for den samlede udvikling af Nordjylland.

Endelig er kultur også et selvstændigt erhverv, der - sammen med de øvrige kreative erhverv - i stigende grad udgør en kilde til vækst. Det kan dog være en udfordring at leve af sin kunst. For kunstnere er der hård konkurrence om synlighed og udviklings-/støttemidler, og der er relativt få faste arbejdspladser på området. Branchen er kendetegnet ved mange små institutioner, virksomheder og enkeltpersoner, der ofte kan have glæde af, men også svært ved, at samarbejde for at løfte i flok og opnå større synlighed, f.eks. gennem fælles markedsføring, distribution osv.

3. Vision, principper og målsætninger

Visionen for fremtidens Nordjylland er i den regionale vækst og udviklingsstrategi beskrevet på følgende måde:

Mulighedernes Nordjylland

Nordjylland er i 2020 anerkendt for sin unikke evne til at skabe bæredygtig vækst, sammenhæng og balance i hele regionen og for i høj grad at have udnyttet globaliseringens muligheder og de regionale styrkepositioner.

Nordjylland skal nå sine mål gennem internationalt udsyn, åbenhed og samarbejde og skal vise vilje til at gå nye veje og afprøve innovative idéer og løsninger til gavn for regionens borgere og virksomheder.

Visionen tager afsæt i en række principper, der herunder defineres i forhold til kulturområdet.

Bæredygtig vækst:

Et rigt kulturliv og et kulturerhverv i vækst er en forudsætning for fortsat kulturel udvikling. Det bidrager samtidig til Nordjyllands generelle udvikling. Der ligger et uudnyttet potentiale i at skabe gode rammevilkår for det nordjyske kulturerhverv, så det økonomisk set bliver mere bæredygtigt. Indsatsen bør samtidig være socialt bæredygtig og skabe muligheder for kulturelle oplevelser og kulturel udvikling i alle dele af regionen.

Sammenhæng og balance:

Nordjylland skal udnytte sine muligheder og potentialer på kulturområdet i alle dele af regionen. Der skal være adgang til kulturelle oplevelser, uanset hvor man bor. Særligt yderområdernes stedbundne

potentialer skal udvikles, så de fortsat udvikler sig som levende, attraktive og erhvervsaktive lokalsamfund.

Globaliseringens muligheder:

Globaliseringen er en mulighed for vækst, udvikling og ny inspiration for det nordjyske kulturliv og kulturerhverv. Derfor skal Nordjyske kulturaktører fortsat være åbne over for omverdenen og have internationalt udsyn - både for at lade sig inspirere og for at skabe nye samarbejder.

Åbenhed og samarbejde:

Nordjylland er kendetegnet ved en lang og god tradition for at samarbejde i Nordjylland. Det ses bl.a. i form af Kulturaftale Nordjylland, der bygger på et tæt samarbejde mellem samtlige nordjyske kommuner, Region Nordjylland og Kulturministeriet. Men også kulturaktørerne er interesserede i at samarbejde om projekter og udvikling – ofte på tværs af geografi og genre. Vi vil fortsat udvikle og skabe stærke strategiske samarbejder og partnerskaber på kulturområdet i Nordjylland, så man sammen opnår de størst mulige effekter og resultater.

Nytænkning:

Vi skal turde tænke nyt og være innovative på alle områder. Innovation skaber nye og bedre løsninger og kan være med til at udvikle kulturlivet - både hvad angår produktet, formidlingen, de økonomiske rammer m.v.

Mål:

- et attraktivt og kreativt Nordjylland via et rigt og synligt kulturliv / kulturerhverv i udvikling
- et stærkt, synligt og konkurrencedygtigt kulturliv, der sætter nye dagsordener, og tør gå nye veje i udviklingen af kulturen og i måder, vi samarbejder på - både kulturaktører imellem og i forhold til andre samfundsområder.
- et kulturliv, der både er geografisk og økonomisk bæredygtigt og bidrager til at skabe sammenhængskraft og livskvalitet i alle dele af Nordjylland.

4. Fokusområder

4.1 Publikumsudvikling og -involvering

Kulturen er i disse år udfordret på mange fronter, når det gælder kampen om synlighed hos publikum. Konkurrencen er hårdere end nogensinde, og publikum er vanskelige at fange og fastholde, hvis der ikke til stadighed skabes opmærksomhed, sker en fornyelse og sikres en høj kvalitet. Det er derfor vigtigt at understøtte det nordjyske kulturliv i at kunne konkurrere på indhold, udnytte nye formidlingsplatforme, tiltrække nye målgrupper, stimulere og forny nordjydernes tilgang til kunst og kultur, og styrke markedet for kunst og kultur. Det handler bl.a. om formidling og om at integrere kommunikation og produktion. Målet er at skabe langsigtede relationer til publikum, skabe nye kulturbrugere, vække nysgerrighed og interesse for det, man laver, så publikum vender tilbage, spreder budskabet og engagerer sig på forskellige måder.

4.2 Stedets kultur

Lokale kulturmiljøer, kulturelle tilbud og kulturelle aktører spiller en vigtig rolle for turisterhvervet og for at kunne tiltrække både besøgende og nye borgere til Nordjylland. Kulturmiljøer forstås her som geografisk sammenhængende helheder af natur, fysiske rammer (herunder bygninger) og kulturhistorie, der tilsammen afspejler den samfundsmæssige udvikling. Sådanne kulturmiljøer kan danne udgangspunkt for f.eks. festivaler, museer, teatre, events, fysiske rammer for kreativitet og levende formidling af kulturarven. Som eksempler kan nævnes Læsø Saltsyderi, Tversted Jazzy Days, Han Herred Havbåde,

Nordkraft i Aalborg, Opera i Rebild, Kulturmødet på Mors og værdien af Skagens historiske brand som kunstnerkoloni. Målet er at udvikle denne form for potentialer, så de får en afsmittende effekt og skaber vækst i forhold til både bosætning og erhvervslivet – herunder ikke mindst turisterhvervet.

4.3 Sammenhængskraft og nyskabelse

Der bør også fremover lægges vægt på at udvikle nye og innovative kulturtilbud af høj kvalitet til gavn for både borgere og besøgende i Nordjylland. Innovationen kan med fordel tage udgangspunkt i de nordjyske styrker og potentialer på kulturområdet. Denne udvikling kan f.eks. ske ved at samle kulturlivets aktører i forpligtende og udviklingsorienterede netværk og samarbejder, hvori der skabes nye kulturtilbud og udvikling af de kulturelle miljøer.

4.4 Samspil med andre samfundsområder

Der ligger et uudnyttet potentiale i at bringe kulturen i spil som kilde til innovation og nye løsninger i det øvrige erhvervsliv og inden for en række vigtige samfundsområder. Det har tidligere været afprøvet i en række forsøgsprojekter, f.eks. "Nordjyske Kreative Alliancer", "KIA – Kreativ Interaktion i Arbejdslivet", "Sundhedskunst", "Kultur InVesthimmerland" og i Kulturaftale Nordjyllands ordning "Kulturel Innovation til ¼ pris". Der bør fortsat være fokus på at nytænke samarbejdet mellem kulturlivet og andre sektorer, f.eks. erhvervslivet, skoler, uddannelsesinstitutioner, byudvikling, landdistrikter, sundhed, turisme osv. Udviklingsaktiviteter på dette område kan både være med til at synliggøre kulturområdets samfundsøkonomiske effekter og dets betydning for den samlede udvikling af Nordjylland.

4.5 Synlighed og eksponering

Der er behov for at skabe synlighed og debat om kulturen. Det gælder alle niveauer fra det lokale, regionale, nationale og internationale. Det bør derfor undersøges nærmere, hvordan stærkere platforme for markedsføring af kulturtilbud, debat om kulturudbuddet mv. kan etableres. Kulturmødet på Mors er et eksempel på en sådan platform for kulturdebatten. Man kan imidlertid også forestille sig andre former for projekter og samarbejder, der kan bidrage hertil.

4.6 Udvikling af fødekæde og talenter

Udviklingen af nye kulturbrugere, f.eks. mellem børn og unge, og udvikling af talenter på kulturområdet er afgørende for et fortsat stærkt nordjysk kulturliv. Det kan f.eks. dreje sig om at forberede unge nordjyske talenter til optagelse på kreative og kunstneriske uddannelser, opbygge formidlingsmæssige og forretningsmæssige kompetencer, skabe og understøtte alternative talentudviklingsmiljøer i Nordjylland og styrke den kulturelle dannelse hos børn og unge og derved skabe aktive kulturbrugere i regionen. I perioden 2013-2016 gennemføres denne indsats først og fremmest i regi af Kulturaftale Nordjylland.

4.7 Internationalisering

Der ligger et stort potentiale i øget samarbejde mellem det nordjyske kulturliv og internationale samarbejdspartnere. Sådanne relationer kan bl.a. bidrage til ny inspiration, bedre kulturprodukter, en udvidelse af målgruppen, nye løsninger på fælles udfordringer, udvikling af kulturel identitet og mellemfolkelig forståelse m.v. Derfor skal nordjyske kulturaktører fortsat være åbne over for omverdenen og have internationalt udsyn - både for at lade sig inspirere og for at skabe nye samarbejder, men også med henblik på mulighed for at søge midler fra internationale puljer som f.eks. Nordisk Kulturfond, Interreg og Creative Europe. Som eksempler på tidligere regionale indsatser inden for dette område kan nævnes verdensmusikfestivalen Go Global og Port2010, festival for samtidskunst. Det bemærkes, at international kulturel udveksling både kan ske på tværs af grænser og mellem internationale ressourcer og kulturaktører inden for regionens grænser.

5. Aktiviteter 2015-2016

Det foreslås at bruge en række forskellige metoder til at gennemføre aktiviteter inden for ovenstående fokusområder i perioden 2015 - 2016. Der er på Budget 2015 afsat ca. 4,35 mio. kr. til kulturområdet, og et tilsvarende beløb forventes i 2016. Det foreslås at udmønte 3,4 mio. kr. - svarende til 39 % af budgettet over to år - gennem åbne ansøgningsrunder under hhv. Kulturpulje 2015 og 2016 og "Den lille kulturpulje". Andre 3,5 mio. kr. (40 %) afsættes til Region Nordjyllands deltagelse i den nordjyske Kulturaftale. Herudover foreslås det at afsætte i alt 700.000 kr. (8 %) til særlige indsatser, hvor Region Nordjylland tager initiativ til at udvikle og gennemføre udviklingsprojekter i et tæt samarbejde med de nordjyske kulturaktører. Endelig foreslås det at afsætte i alt 1 mio. kr. (11 %) til Kulturmødet og 100.000 kr. (1 %) til afviklingen af en nordjysk kulturkonference.

Skemaet herunder opsummerer, hvordan de planlagte aktiviteter for 2015 og 2016 fordeler sig budgetmæssigt. Det bemærkes, at udmøntning af midler for 2016 er betinget af Regionsrådets vedtagelse af Budget 2016.

Finansiering	2015	2016 (forventet)
Kulturbudget	4.100.000	4.100.000
Forventet momsrefusion	250.000	250.000
I alt	4.350.000	4.350.000

Kulturbudget	2015	2016
Kulturpulje	1.150.000	1.250.000
Lille Kulturpulje	500.000	500.000
Kulturaftale Nordjylland	1.750.000	1.750.000
Særlige indsatser	450.000	250.000
Kulturmødet	500.000	500.000
Kulturkonference	0	100.000
I alt	4.350.000	4.350.000

5.1 Kulturpulje 2015 og 2016

"Publikumsudvikling og -involvering"

I 2015 foreslås det at afsætte midler til en åben pulje på 1.150.000 kr. til støtte for initiativer, der går nye veje i tilgangen til publikum og de oplevelser, kunsten og kulturen kan give alle nordjyder. Der kan gives støtte til produktudvikling, nye formidlingsformer, synlighedsinitiativer og til arbejdet med at fange nye målgrupper. Der vil blive givet støtte til projekter, som medvirker til at finde den rette kombination af nye formidlingsformer, produkter, teknologier, medier og publikumssegmenter. Støtte gives til projekter, som peger fremad - og som tør gå nye veje, finde nye partnere og afprøve nye metoder i tilgangen til publikum og til markedet for kunst og kultur.

"Stedets kultur"

I 2016 foreslås det at afsætte midler til en åben kulturpulje med udgangspunkt i fokusområdet "Stedets kultur". Lokale kulturmiljøer, kulturelle tilbud og kulturelle aktører spiller en vigtig rolle for turisterhvervet og for at kunne tiltrække både besøgende og nye borgere til Nordjylland. Kulturmiljøer forstås her som geografisk sammenhængende helheder af natur, fysiske rammer (herunder bygninger) og kulturhistorie, der tilsammen afspejler den samfundsmæssige udvikling. Sådanne kulturmiljøer kan danne udgangspunkt for f.eks. festivaler, museer, teatre, events, fysiske rammer for kreativitet og levende formidling af kulturarven. Under denne pulje støttes projekter, der udvikler potentialerne i lokale kulturmiljøer eller den lokale kulturarv. Projekterne skal sandsynliggøre, at det færdige projekt vil have

interesse for et regionalt publikum, og at det vil have en afsmittende effekt på lokalområdet og styrke både bosætning og erhvervslivet – herunder ikke mindst turisterhvervet.

Generelle ansøgningskriterier

For begge år gælder det, at alle ansøgninger skal:

- forholde sig til projektets bæredygtighed og effekt efter projektperiodens udløb
- have høj nyhedsværdi
- prioritere dokumentation og evaluering af projektet og dets effekter, samt formidling af resultaterne til andre.
- have et samlet budget på min. 200.000 kr.
- mindst en tredjedel af det samlede budget skal dækkes af ansøgers egen finansiering (i form af egne midler, offentlige og private tilskud og lignende).
- Tilskud af kulturmidlerne kan søges af en række forskellige aktører på kulturområdet. Det kan f.eks. være aktive kunstnere, vækstlag og talenter, kultur- og kunstproducenter, kommuner, uddannelsesinstitutioner, virksomheder, enkeltpersoner, grupper, foreninger og institutioner.

5.2 Lille kulturpulje

Det foreslås at afsætte 500.000 kr. årligt til mindre projekter, forprojekter og forundersøgelser, hvor en hurtig og forholdsvist lille bevilling - eller støtte til egne initiativer - gør en forskel for den kulturelle udvikling. Ved vurdering af ansøgninger lægges der vægt på kvalitet, nyhedsværdi, graden af medfinansiering og om projektet er organiseret i tværgående samarbejder. Støttebeløb fra den lille kulturpulje ligger mellem 10.000 kr. og 75.000 kr. Der bevilges løbende til projekter. Bevillingerne afgøres administrativt. Udvalget for Infrastruktur, Klima, Kultur og Miljø orienteres primo 2016 og 2017 om, hvilke bevillinger der er givet inden for rammen.

5.3 Kulturaftale Nordjylland

Det foreslås at afsætte 1,75 mio. kr. årligt til samarbejdet på kulturområdet mellem de 11 nordjyske kommuner, Region Nordjylland og Kulturministeriet i form af Kulturaftale Nordjylland. Den nuværende aftale løber i perioden 2013-2016 og går under navnet KulturKANten.

5.4 Særlige indsatser

Det foreslås at afsætte 450.000 kr. i 2015 og 250.000 kr. i 2016 til særlige indsatser, hvor Region Nordjylland tager initiativ til at udvikle og gennemføre udviklingsprojekter i et tæt samarbejde med de nordjyske kulturaktører.

2015 - Udviklingsorienterede netværk

Det foreslås i 2015 at fokusere på udviklingsorienterede netværk blandt nordjyske kulturaktører. Der er i det nordjyske kulturliv en stærk bevidsthed om værdien af at samarbejde på tværs - f.eks. omkring udviklingsprojekter, markedsføring, publikumsudvikling, internationalisering, talentudvikling m.m. Dette kom bl.a. til udtryk på Region Nordjyllands kulturkonference i 2013. Af samme årsag blev der under kulturpuljen 2014 lagt vægt på, at de støttede projekter så vidt muligt blev udviklet, organiseret og gennemført i forpligtende samarbejder / netværk på tværs af hele regionen. Blandt andet var der særligt fokus på teaterområdet med støtte til netværksaktiviteter for såvel de nordjyske egnsteatre som amatørteatre. I 2015 fortsættes denne udvikling. Enten ved at understøtte udvikling af nye netværk eller ved at udvikle eksisterende samarbejder, hvor potentialet endnu ikke er fuldt udfoldet. Det kan f.eks. være mellem aktører på kulturarvsområdet, de nordjyske filmmiljøer, mellem nordjyske og internationale kulturaktører eller lignende.

2016 – endnu ikke fastlagt

I løbet af efteråret 2015 udpeges der et område inden for planens fokusområder, hvor en fokuseret indsats vil have særligt stor effekt. Indsatsen udvikles og gennemføres i tæt samarbejde med relevante kulturaktører inden for det valgte område.

5.5 Kulturmødet

Det foreslås at afsætte 500.000 kr. årligt til udvikling og afholdelse af Kulturmødet Mors 2015 og 2016. Projektet udvikles og gennemføres i et samarbejde mellem Region Nordjylland og Morsø Kommune og støttes af Kulturaftale Nordjylland og en række fonde.

5.6 Kulturkonference

Det foreslås at afsætte 100.000 kr. til afvikling af en kulturkonference for det nordjyske kulturliv i løbet af 2016. Konferencen skal bidrage til styrket dialog og samarbejde mellem Region Nordjylland og det nordjyske kulturliv – såvel som internt mellem aktørerne i kulturlivet. Det endelige program og tidspunkt for konferencen fastlægges i dialog med Udvalget for Infrastruktur, Klima, Kultur og Miljø i løbet af 2015.

Fordeling af aktiviteter på fokusområder

Skemaet herunder redegør i oversigtsform for, hvilke fokusområder, de enkelte aktiviteter bidrager til at realisere. De enkelte aktiviteter kan imidlertid godt indeholde elementer fra flere fokusområder, end krydserne i skemaet angiver. Et kryds i parentes ud for "særlige indsatser" og kulturkonferencen i 2016 angiver, at aktiviteten *kan* være med til at realisere fokusområdet afhængigt af, hvordan aktiviteten tilrettelægges.

	Publikumsudvikling og -involvering	Stedets kultur	Sammenhængskraft og nyskabelse	Samspil med andre samfundsområder	Synlighed og eksponering	Udvikling af fødekæde og talenter	Internationalisering
Kulturpulje 2015 "Publikumsudvikling og -involvering"	X						(X)
Kulturpulje 2016 "Stedets kultur"		X					
Lille Kulturpulje	X	X	X	X	X	X	X
Kulturaftale Nordjylland		X	X	X		X	(X)
Særlige indsatser 2015 "Udviklingsorienterede netværk"			X				X
Særlige indsatser 2016 (emne ikke fastlagt)	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)
Kulturmødet		X	X		X		X
Kulturkonference (emne ikke fastlagt)	(X)	(X)	(X)	(X)	X	(X)	(X)

Region Nordjyllands Kulturplan 2015-2018

Region Nordjylland

Regional Udvikling

Niels Bohrs Vej 30

9220 Aalborg Ø

www.rn.dk

tlf. 96 35 13 88

Marts 2015

Læs mere om Region Nordjylland på www.rn.dk

REGION NORDJYLLAND